

Kontaktperson

Samhällsbyggnadsavdelningen
Enheten för mänskliga rättigheter
och jämställdhet
Therese Olin
010-224 16 50
Therese.olin@lansstyrelsen.se

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sof@regeringskansliet.se
Dnr. S2022/02585

Remissvar: Ett utvidgat reseförbud för barn (Ds 2022:9)

D.nr: S2022/02585

Sammanfattning

Länsstyrelsen Skåne, hädanefter Länsstyrelsen, ser positivt på föreslagna ändringar i syfte att öka skyddet för barn som riskerar att fara illa vid vistelser utomlands. Myndigheten vill särskilt belysa följande punkter.

Synpunkter:

5.4.3 Ett utvidgat reseförbud bör utformas generell

Länsstyrelsen välkomnar förslaget med ett utreseförbud som är mer generellt utformat. På så vis ges socialnämnden möjlighet att ge trygghet och säkerhet till barn som riskerar skadliga utlandsvistelser på fler grunder än tvångsäktenskap och könsstympning. Dock behöver det finnas en observanhet att ett mer generellt utformat tillämpningsområde riskerar att krocka med legalitetsprincipen och kan därmed riskera ökad diskriminering, där föreställningar om kanske i synnerhet flickor med viss etnicitet och trosuppfattning riskerar få utreseförbud baserat på fördomar snarare än påtaglig risk. Det är viktigt att bedömningarna kan göras utifrån att lagstiftningen har transparens och tydlighet. För att undvika godtyckliga beslut behöver bedömningskriterierna vara tydliga samt tydligt kopplade till LVU-lagstiftningen, så att tillämpningen blir likvärdig oavsett vilken kommun barnet är hemmahörande i.

Utredningen lyfter fram olika exempel på skadliga utlandsvistelser där barn riskerar att fara illa, ett exempel är vid resor till terroristorganisationer och konfliktområden. Vid resor för att ansluta till en terroristorganisation, vare sig det är barnet själv eller barnets

2022-10-03

Dnr 800-17463-
2022

föräldrar, ligger det i sakens natur att det ter sig vara en skadlig miljö för barn att växa upp i. Däremot är resor till konfliktområden ett vagt formulerat begrepp som skulle behöva förtydligas ytterligare för att skapa en rättssäker och likvärdig handläggning.

5.4.4 Ett utvidgat reseförbud bör utformas efter förutsättningarna för vård enligt LVU

Länsstyrelsen ser positivt på förslaget att LVU-lagstiftningen kompletteras med ett utvidgat utreseförbud. Länsstyrelsen vill särskilt lyfta fram vikten av att det är vid en *påtaglig* och konkret risk som beslut om utreseförbud kan bli aktuellt. Länsstyrelsen saknar dock tydligare kriterier kring de omständigheter som skulle kunna anses vara en påtaglig risk som skulle föranleda ett utreseförbud. Detta är särskilt viktigt för att garantera rättssäkerheten i dessa ärenden. Att komplettera gällande LVU-lagstiftning är ett reellt verktyg för socialnämnden att använda i skyddande syfte där det finns en uppenbar risk att barnets hälsa och utveckling skadas i samband med utlandsresa.

Det är ofrånkomligt att ett utreseförbud innebär en oerhörd begränsning av ett barns fri- och rättigheter, vilket gör det extra angeläget att det blir ett tillägg i lagstiftningen som tillämpas med största försiktighet och att det säkerställs att en prövning av barnets bästa görs i varje enskilt fall där barnets åsikt beaktas.

5.4.7 En kunskapshöjande insats om utreseförbud genomförs

Länsstyrelsen befarar att förslaget om införande av ett utvidgat utreseförbud och tillämpningen av densamma kommer att slå olika för kommuner i landet beroende på resurser, omfattning, erfarenhet och kunskap inom området. I sammanhanget vill Länsstyrelsen därför trycka på vikten av att berörda aktörer, på såväl politiker-, chef- och handläggarnivå, ges kunskap, stöd och resurser för att det utökade skyddet ska få genomslag i praktiken. Vidare är en kunskapshöjande insats viktigt för att skapa ett rättssäkert, likvärdigt och hållbart arbete i hela landet. Det vore därför bra med t.ex en vägledning som hjälper de olika aktörerna att navigera i ett mer generellt utformat tillämpningsområde för utreseförbud.

6.4. Övervägande

Som ett led i att öka skyddet för barn där beslut om utreseförbud har tagits föreslår utredningen att utreseförbud ska registreras i polisens efterlysningsregister samt att Migrationsverket ska få tillgång till information om utreseförbud och delar av efterlysningsregistret. Förutom ökat skydd så innebär dessa förslag att barn som omfattas av ett

2022-10-03

Dnr 800-17463-
2022

utreseförbud förekommer i flera olika register som flera myndigheter har tillgång till. Länsstyrelsen anser att utredningen saknar resonemang och förslag på rutiner etc. för åtgärder för hur uppgifter i olika register tas bort när beslut om utreseförbud har upphört. Länsstyrelsen ser hellre att utredningen tittar vidare på förslag för att förändra och påskynda handläggningsrutiner snarare än att barn registreras i t.ex efterlysningsregistret.

Beslutande

I detta ärende har länsöverdirektör Ola Melin beslutat.
Utvecklingsstrateg Therese Olin har varit föredragande.

Ola Melin
Länsöverdirektör

Therese Olin
Utvecklingsstrateg, Enheten för
mänskliga rättigheter och
jämsällldhet

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på
www.lansstyrelsen.se/dataskydd